

علی بابویه

آشیانه آل محمد، از همان زمان پر بود از طائران آسمان بی کرانه‌ی علوم اهل بیت. علی بن بابویه، نیز از این جمع بود. سطرهای نامه منسوب به امام حسن عسکری علیه السلام، شاهد گویایی بر رفعت مقام اوست. چه فخری برتر از این که امام زمانش در این نامه، او را شیخ و فقیه و مورد اعتماد خود خوانده است. نامه‌ای ارزشمند که شیخ در آن به تقوا و صلح و رحمت و پرهیز از تمام گناهان سفارش شده است. در همین نامه است که امام عسکری علیه السلام دو مرتبه به شیخ می‌فرماید: «علیک بصلاة اللیل» و می‌نویسد: «من استخف بصلاة اللیل فلیس منا». و در پایان هم شیخ را به صبر و انتظار فرج، امر می‌کند و می‌فرماید: «به وصیتم عمل کن و همه شیعیانم را به آنچه به تو امر کردم، فرمان بده».

این هم از سعادت او بود که بیشتر عمر را در سال‌های غیبت صغری سپری کرد و راهی برای ارتباط با امام خویش داشت. سفری به عراق داشت و همنشین نائب امام عصر، حسین بن روح شد. بعدها نامه‌ای نیز برای حسین بن روح نوشت تا به امام زمان علیه السلام برساند. درخواست فرزند داشت. امام در جوابش فرموده بود: «به زودی دو پسر نیک روزی ات خواهد شد». خوشا به حال شیخ صدوق، افتخار می‌کرد و می‌گفت: «من به دعای صاحب الامر متولد شدم».

در کتاب‌های تذکره او را صاحب کتاب‌های گوناگونی شمرده‌اند که متأسفانه مانند بسیاری از آثار گران قدر دیگر شیعه، همه آنها به دست ما نرسیده است. کتاب‌هایش به وسعت علومش شهادت می‌دهند. کتاب‌های فقه و تفسیر و حتی کتابی در طب نوشته بود. کتاب مهمی دارد به نام الإمامة و التبصرة من الحیرة که می‌گویند: «قدیمی ترین کتاب در موضوع غیبت است»، ولی افسوس که این هم از کاستی‌ها در امان نمانده و تمامش در اختیار ما قرار نگرفته است.

بعضی از سال‌ها، سال «تائثر نجوم» است؛ یعنی وقتی زیر سقف آسمان می‌ایستی، می‌بینی که ستاره‌های بسیاری از آسمان فرو می‌افتند. می‌گویند این به معنای درگذشت عالمان است. سال ۳۲۹ هـ. ق. نیز یکی از همان سال‌های تائثر بود؛ سال وفات بزرگانی چون «شیخ کلینی»، محدث بزرگ شیعه و «علی بن محمد سمری»، آخرین نائب امام زمان علیه السلام؛ بنابراین از همین سال دوران غیبت کبری شروع شد. علی بن بابویه هم در همین سال از دنیا رفت تا دقیقاً روشن شود که سال «تائثر نجوم» یعنی چه! می‌گویند وقتی که علی بن بابویه وفات کرد، علی بن محمد سمری در بغداد نشسته بود و جمعی از شیعیان در گرد او بودند. به ناگاه گفت: «رحم الله علی بن حسین بن بابویه». بعضی گفتند: «او زنده است». علی بن محمد که از منبع علوم الهی سیراب می‌شد، فرمود: «او امروز وفات کرد». بعدها هم که خیر وفات علی بن بابویه به بغداد رسید، معلوم شد که مطلب همان بوده که نایب امام عصر فرموده بود.

شیخ را در قم دفن کرده‌اند؛ نزدیک حرم حضرت معصومه علیها السلام که در این روزگار در کنار خیابان ارم، تقریباً مقابل حرم قرار گرفته است؛ یکی از پررفت و آمدترین نقاط شهر قم.